

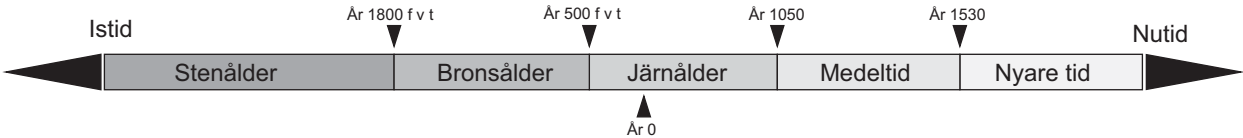
Högabråten

Arkeologisk utredning steg 1 inom fastigheten Högabråten 1:3,
Åkers socken, Vaggeryds kommun, Jönköpings län

Erik Nygren Wåhlin

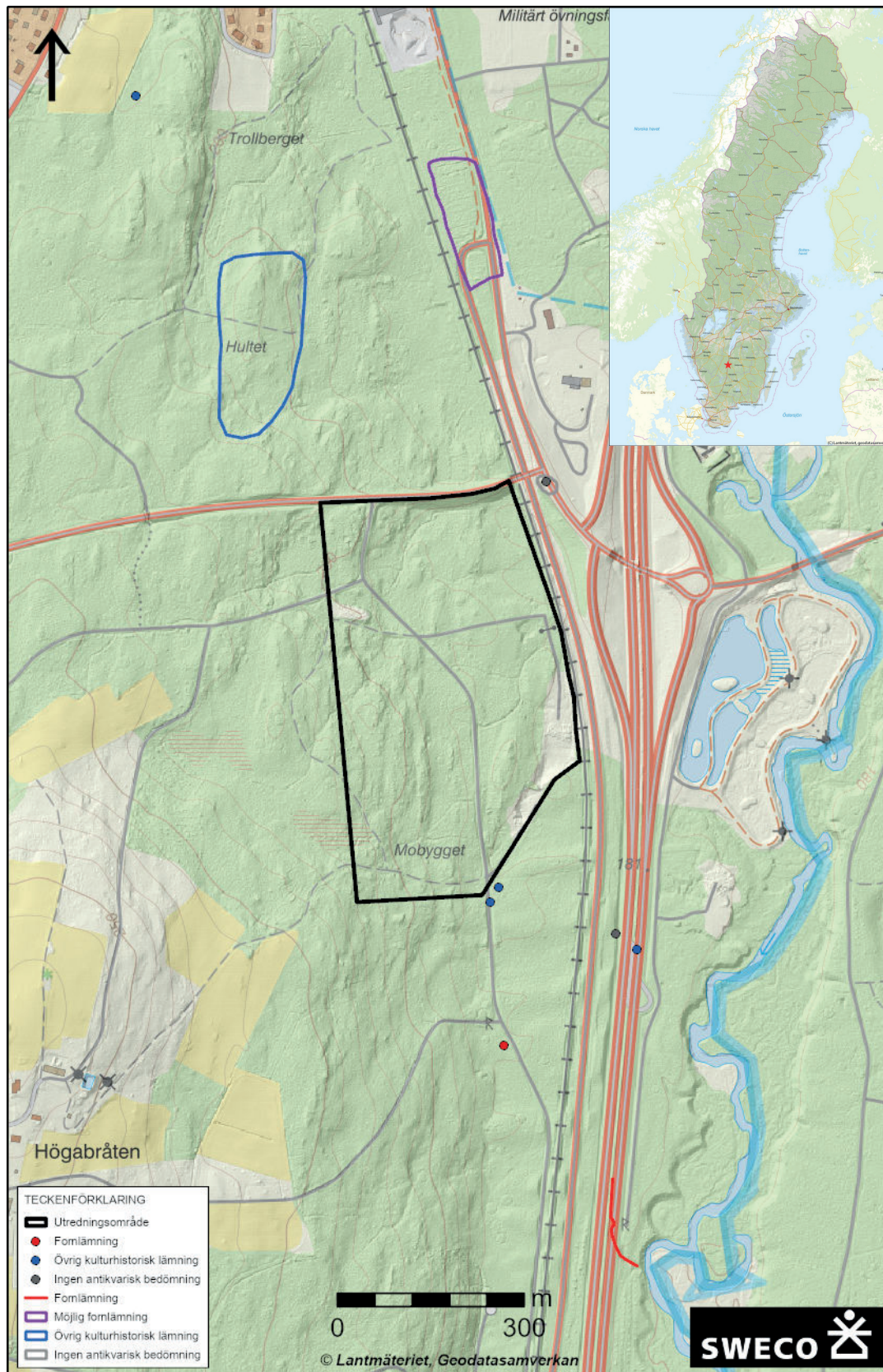
FÖRKLARINGAR, antikvarisk bedömning och länsstyrelsens krav på åtgärder	
Fornlämning	Lämning som vid registreringstillfället bedömts omfattas av skydd enligt Kulturmiljölagen. Bedömningen kan enbart göras för lämning som kvarligger. För att en lämning ska kunna bedömas som fornlämning krävs att den är från forna tider, att den tillkommit genom äldre tiders bruk och att den är varaktigt övergiven och kan antas ha tillkommit före 1850. Till varje fornlämning hör ett så kallat fornlämningsområde, ett så stort område på marken som behövs för att bevara fornlämningen och ge den ett tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Fornlämningsområdet är inte ett bestämt område utan avgörs av länsstyrelsen och kan vara olika stort beroende på vilken lämningstyp det är och beroende av i vilken typ av topografi lämningen ligger. Om lämning/dess närområde berörs krävs tillstånd till ingrepp i fornlämning.
Övrig kulturhistorisk lämning	Används för lämningar som enligt rådande praxis vid registreringstillfället inte utgör fornlämning men som ändå anses ha ett antikvariskt värde. Används även för lämningstyper som inte består av en fysisk lämning, t.ex. Fyndplats, Plats med tradition och Fyndsamling. Då flertalet av dessa lämningar registrerats före kulturmiljölagens ändring 2014, kan bedömningen av dem komma att ändras. Lämningar med denna bedömning kan också, beroende på lämningstyp, indikera att fornlämning finns i området. För flera övriga kulturhistoriska lämningar rekommenderas därför samråd med länsstyrelsen om lämning eller dess närområde berörs. Annan lagstiftning kan även vara rådande och ge lämningen ett skydd.
Möjlig fornlämning	Anges för lämningar som kräver vidare utredning för att kunna bedömas som fornlämning. Lämningen ska vara bekräftad i fält och får inte enbart bestå av en uppgift om en lämning. Det är länsstyrelsen som beslutar om vidare utredning krävs, varför samråd krävs om lämning eller dess närområde berörs.
Ingen antikvarisk bedömning	En lämning som är helt undersökt, borttagen eller förstörd har inte någon antikvarisk bedömning. Det gäller också om den är registrerad utifrån en uppgift utan att vara bekräftad i fält, om den utgår på grund av felregistrering eller är överförd till en annan lämning. Lämningen har inget skydd enligt kulturmiljölagen.
Utredningsobjekt	Den antikvariska bedömningen har inte fastställts. Avser t ex boplatslägen där en arkeologisk utredning steg 2 krävs för att fastställa om det är en fornlämning. Det är länsstyrelsen som beslutar om vidare utredning krävs och hur stora områden som i så fall skall utredas.
FÖRKLARINGAR, åtgärdsförslag	
Arkeologisk utredning steg 1 (AU1)	Syftet med en arkeologisk utredning är att se om fornlämning berörs av projektet. Vid utredning steg 1 görs en genomgång av äldre kartor och arkiv, varefter hela ytan fältinventeras och nypåträffade lämningar registreras, dessa kan gå vidare till förundersökning. Vid AU1 markeras även ytor där lämningar kan tänkas påträffas under mark, dessa områden kan gå vidare till AU2.
Arkeologisk utredning steg 2 (AU2)	Vid en utredning steg 2 görs sökschaktning med grävmaskin eller rutgrävning för hand där jorden sällas, för att se om lämningar finns dolda under markytan.
Arkeologisk förundersökning (FU)	Syftet med denna är att karaktärisera och avgränsa fornlämning. Då tas också prover för t. ex. datering. Om en redan känd forn- eller kulturlämning berörs av exploatering kan länsstyrelsen besluta om en arkeologisk förundersökning utan att någon utredning behövs.
Arkeologisk undersökning (UN)	Vid undersökningen tas fornlämningen bort helt och hållet. Lämningen dokumenteras och kunskapen sparas därmed för framtiden. I särskilda fall kan en lämning, eller ett område med lämningar, bedömas ha så stora värden att den inte får tas bort.
Ingen åtgärd	Lämningen har inte bedömts hysa så stora värden att den kan bedömas som fornlämning, det kan vara t. ex. övriga kulturhistoriska lämningar. Om möjligt bör dessa lämningar bevaras då de är objekt som hjälper oss att tolka landskapets historia. Annan lagstiftning kan även vara rådande och ge lämningen ett skydd (t. ex. Miljöbalken, Plan- och bygglagen eller Skogsvårdslagen).

Uppdrag:	AU1 Högabråten 1:3
Uppdragsnummer:	30072269
Datum:	2024-05-30
Uppdragsledare:	Erik Nygren Wåhlin
Interngranskare:	Clas Ternström
Omslag:	Foto på kolningsanläggning L2024:1153 med järnvägen i bakgrunden.
Baksida:	Foto på gränsmärke L2024:1170.

Innehåll

1.	Sammanfattning	5
2.	Inledning	5
3.	Syfte och genomförande	5
4.	Topografi och fornlämningsmiljö	6
5.	Kart- och arkivstudie	7
6.	Resultat av fältarbete	9
7.	Måluppfyllelse	13
8.	Administrativa uppgifter	14
9.	Referenser	14
10.	Bilagor	15

Figur 1. Utdrag ur topografiska kartan med utredningsområdet och lämningar i Kulturmiljöregistret före utredningen markerade.

1. Sammanfattning

Sweco har på uppdrag av Länsstyrelsen i Jönköpings län genomfört en arkeologisk utredning steg 1 inom fastigheten Högabråten 1:3 med anledning av att Vaggeryds kommun planerar att omvandla den aktuella ytan till ett verksamhetsområde. Utredningsområdet är beläget knappt en kilometer söder om Skillingaryd i Jönköpings län och gränsar i öster till en järnväg, länsväg 846 och E4:an (se figur 1).

Före utredningen var inga lämningar kända inom utredningsområdet men i nära anslutning undersöktes ett flertal gravar under 1990-talet i samband med att E4:an skulle anläggas.

Vid inventeringen har 18 nya lämningar påträffats och registrerats i Kulturmiljöregistret varav en bedömdes som fornlämning och resterande 17 lämningar som övriga kulturhistoriska lämningar. Lämningen som bedömdes som fornlämning är ett gränsmärke (L2024:1170) beläget i utredningsområdets östra del. De 17 lämningarna som bedömdes som övriga kulturhistoriska lämningar utgörs av sju kolningsanläggningar, fem fossila åkrar, två husgrunder, två områden med skogsbrukslämningar samt ett stenbrott.

Ett utredningsobjekt identifierades i utredningsområdets nordöstra del med potential för fornlämningar dolda under markytan.

2. Inledning

Sweco har under april år 2024 genomfört en arkeologisk utredning steg 1 på uppdrag av Länsstyrelsen i Jönköpings län (dnr 431-1609-2024) inom det planerade verksamhetsområdet en kilometer söder om Skillingaryd. Utredningen var föranledd av Vaggeryds kommuns plan att omvandla den aktuella ytan till ett verksamhetsområde. Arbetet med utredningen har utförts av Erik Nygren Wählin, Sweco.

3. Syfte och genomförande

Syftet med den arkeologiska utredningen är att fastställa om det inom området finns synliga forn- eller kulturlämningar, eller områden där lämningar kan finnas under mark som inte är synliga i dagsläget.

Den arkeologiska utredningen inleddes med en kart- och arkivstudie där historiska kartor, jordartskarta, höjddata, kulturmiljöregistret, Skog & Historia och litteratur studerats för att finna indikationer på att lämningar kan finnas.

Vid fältarbetet har hela området genomsökts för att om möjligt påträffa synliga forn- eller kulturlämningar, samt peka ut områden där fornlämningar som inte är synliga idag kan förväntas och där en arkeologisk utredning steg 2, med sökschakt, är nödvändig.

Påträffade lämningar har mätts in online med mobil enhet i ArcGIS FieldMaps mot ArcGIS server. Onlineregistrering gör att risken för att förlora data är minimal.

Påträffade lämningar har registrerats och beskrivits i Kulturmiljöregistret, i enlighet med Riksantikvarieämbetets riktlinjer.

4. Topografi och fornlämningsmiljö

Utredningsområdet är beläget knappt en kilometer söder om Skillingaryd och gränsar i öst mot en järnväg, länsväg 846 och E4:an samt i norr mot länsväg 152. Längs E4:ans östra sida rinner Lagan (se figur 1).

Västra delen av utredningsområdet utgörs av en höjd som sluttar åt öster och tre bäckar rinner nedför sluttningen jämnt fördelade över utredningsområdets västra sida. Genom området leder några mindre vägar och större delen av utredningsområdet är beväxt med granskog. Östra delen av utredningsområdet är relativt flack med ett antal mindre höjder och flera sentida diken. Många av de mindre naturliga sänkorna inom området, ofta kantade av mindre uppskjutande berg i dagen, är väldigt sankt. Intill järnvägen i utredningsområdets sydöstra del är en större yta med stentippar samt en sandtäkt.

Figur 2. Dike i utredningsområdets norra del.

Inom utredningsområdet fanns före utredningen inga lämningar registrerade. I närområdet finns ett stort antal gravfält samt gravar i form av bland annat domarringar och stensättningar. Direkt söder om utredningsområdet är en grav markerad med sten/block (L1972:7108) bedömd som övrig kulturhistorisk lämning samt ett gränsmärke (L1972:7654) bedömt som övrig kulturhistorisk lämning. Andra vanligt förekommande lämningstyper i närområdet är fossila åkrar, vägmärken och kolningsanläggningar.

I samband med anläggandet av den direkt till öster intilliggande E4:an undersöktes ett gravfält (L1972:8107) och ett grav- och boplatsoområde (L1972:3551) under 1990-talet (Nordström 2002). Gravfältet L1972:8107, beläget ungefär 250 meter sydöst om utredningsområdet, bestod av en domarring, en grav markerad med rest sten samt en ofylld stensättning. Fynd och C14-dateringar daterade gravfältet till omkring övergången mellan äldre och yngre järnålder, troligen folkvandringsringtid (375-550 evt) eller tidig vendeltid (550-793 evt).

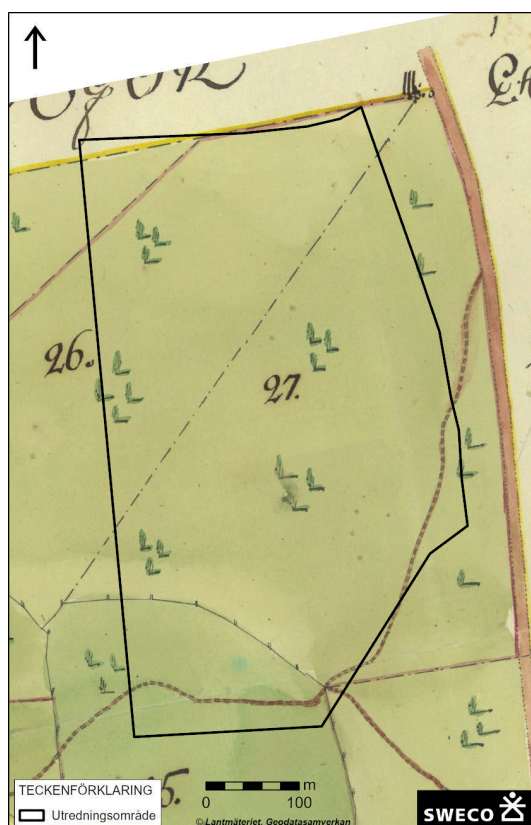
Grav- och boplatsoområdet L1972:3551, beläget ungefär 50 meter öster om utredningsområdets norra del, bestod av två stensättningar samt en aktivitetsyta med stolphål, rännor och nedgrävningar. Stolphålen och rännorna kan möjligen ha varit del av ett dödshus då mycket brända ben påträffades i direkt anslutning. Ett stort antal fynd påträffades även i området, bland annat pilspetsar av flinta, flintavslag och en flintdolk. Grav- och boplatsoområdet nyttjades troligen över en lång tid i omgångar. Gravformer, fynd och C14-dateringar antyder att platsen började användas under senneolitikum (2350-1700 fvt) och användes senast in på slutet av bronsåldern (1700-500 fvt) eller i början av äldre järnålder (500 fvt-375 evt).

5. Kart- och arkivstudie

Utredningsområdet ligger inom markområden som tillhört Högabråten.

Över Högabråtens ägor upprättades en storskifteskarta år 1788 (E133-20:1, figur 3). Utredningsområdets södra del utgjordes då av en hästhage och resten av utredningsområdet var skogsmark. Genom hästhagen i södra delen gick en stig som fortsatte i nordöstlig riktning och anslöt till en väg med ungefär samma sträckning som dagens länsväg 846 strax öster om området.

I samband med laga skifte upprättades en ny karta över området år 1849 (06-åke-78, figur 4). Södra delen av utredningsområdet utgjordes då fortfarande av betesmark. Delar av de högre liggande partierna längs utredningsområdets västra sida hade också börjat användas som betesmark men området utgjordes fortfarande till stor del av *momark*. Stigen genom utredningsområdets södra del och vägen öster om utredningsområdet hade inte ändrats något nämnvärt.

Figur 3. Storskifteskarta över Högabråten upprättad år 1788 (E133-20:1).

Figur 4. Laga skifteskarta över Högabråten upprättad år 1849 (06-åke-78).

Nästa karta som upprättades över området är generalstabskartan från år 1875 (J243-27-1, figur 5). Utredningsområdets västra del ritades då som berg med kraftig sluttning och östra delen som barrskog. Stigen i områdets södra del är ritad som en mindre väg och ett hus hade tillkommit precis vid områdets södra gräns intill vägen. På 1950-talet upprättades sedan ekonomiska kartan över området (J133-6D3j56) och då utgjordes området till större del av skog med vissa glesare partier, främst där det tidigare hade varit betesmark. Vägarna i södra delen var i princip oförändrade men byggnaden är ej utritad. Istället står namnet *Mobygget* vid platsen. Genom områdets norra del ledde en skogsväg i öst-västlig riktning och den vägen används än idag.

Figur 5. Generalstabskartan Nässjö upprättad år 1875 (J243-27-1).

6. Resultat av fältarbete

Vid fältinventeringen har hela utredningsområdet inventerats. Inom utredningsområdet hade vissa partier av skogen gallrats nyligen och det låg bitvis mycket ris på marken, främst i sydöstra delen. Topografiskt lägre liggande områden, framförallt på och runt berget i utredningsområdets västra sida, var generellt sankt och ofta beväxta med en tätare, slyfylld skog. Öster om vägen som genomkorsar utredningsområdet finns flera kraftiga diken.

Figur 6. Slybeväxt våtmark i utredningsområdets sydöstra del.

Totalt registrerades 18 nya lämningar varav en bedömdes som fornlämning och resterande 17 som övriga kulturhistoriska lämningar. Lämningen som bedömdes som fornlämning är ett gränsmärke (L2024:1170, se baksidebild) beläget i utredningsområdets östra del. Gränsmärket består av en kraftigt övermossad stående sten, 0,5 meter hög, 0,35 meter bred och 0,1-0,3 meter tjock med flatsidan mot väst-sydväst. Vid basen av stenens norra och östra sida är några mindre, cirka 0,1 meter stora stenar. Gränsmärket står ungefär 20 meter väster om den mindre vägen/stigen som finns belagd från storskifteskartan upprättad år 1788 och framåt.

De 17 nypåträffade lämningar som bedömdes som övriga kulturhistoriska lämningar utgörs av sju kolningsanläggningar, fem fossila åkrar varav tre är röjningsröseområden, två områden med skogsbrukslämningar, en husgrund, en källargrund samt ett stenbrott.

Kolningsanläggningarna inom området är kolbottnar från resmilor, runda, 10-16 meter i diameter och 0,4-0,7 meter höga. Samtliga kolbottnar omges av rännor, och i vissa fall även av stybbgropar, 1-2 meter breda och 0,2-1,3 meter djupa. Kolningsanläggningen L2024:1163, belägen strax väster om utredningsområdet, består av en större kolbotten (14 meter i diameter) med en mindre kolbotten anlagd ovanpå (6 meter i diameter).

Figur 7. Kolningsanläggning L2024:1163 bestående av en mindre kolbotten på en äldre, större kolbotten.

Två områden med skogsbrukslämningar registrerades inom utredningsområdet (L2024:1150 och L2024:1154) bestående av två kolbottnar var. L2024:1150 är belägen i områdets nordvästra del intill skogsvägen som ansluter till länsväg 152. Kolbottnarna ligger ungefär 15 meter ifrån varandra och är 15 och 17 meter i diameter, 0,4 och 0,7 meter höga och omges av rännor som är 1-2,5 meter breda och 0,1-0,5 meter djupa. L2024:1154 är belägen drygt 200 meter österut, intill järnvägen och områdets östra sida. De två kolbottnarna ligger direkt intill varandra och är 12 respektive 15 meter i diameter, 0,5 meter höga och omges av rännor och stybbgropar som är 1-2 meter breda och 0,3-0,7 meter djupa.

Vid fältarbetet påträffades fem fossila åkrar vilka bedömdes som övriga kulturhistoriska lämningar. Två av dessa utgörs av åkerytor (L2024:1159 och L2024:1167) och övriga tre av röjningsröseområden (L2024:1161, L2024:1162 och L2024:1168). Den fossila åkern L2024:1159 är belägen i områdets nordvästra del och består av en 32x2-20 meter stor terränganpassad, stenröjd åkeryta. I mitten av åkerytan är två runda röjningsrösen anlagda mot en häll. I områdets sydvästra del är L2024:1167 vilken består av en 47x8-22 meter stor terränganpassad

åkeryta innehållande ett avlångt röjningsröse. I sydvästra sidan av den fossila åkern är en källargrund (L2024:1166), 2,5 meter lång, 2 meter bred och 0,4-0,6 meter djup. Direkt söder om källargrunden och den fossila åkern går en skogsväg med liknande sträckning som i det historiska kartmaterialet. Åkerytan är fortfarande öppen och beväxt med gräs samt glest stående unga björkar. Båda de fossila åkerytorna är belägna inom områden som på lagaskifteskartan upprättad år 1849 användes som betesmark.

Figur 8. Foto på fossil åker L2024:1167. Det avlånga röjningsröset kan skimras till vänster i fotot.

Två av röjningsröseområdena som påträffades vid fältarbetet (L2024:1161 och L2024:1162) är belägna på höjden längs utredningsområdets västra sida, avgränsade av ett sankt parti emellan. L2024:1161 är utgjord av en 40x25 meter stor, flack yta och innehåller två runda röjningsrösen, 2-2,5 meter i diameter och 0,4-0,5 meter höga. L2024:1162 är beläget ungefär 30 meter västerut, och består av en 50x20-45 meter stor yta som generellt sluttar lätt österut. Inom denna yta identifierades åtta röjningsrösen, vanligen runda och 1,5-3 meter i diameter och 0,3-0,7 meter höga. Inom området låg flera stora rishögar vilka möjligen kan ha dolt ytterligare röjningsrösen. Samtliga röjningsrösen inom bägge områden är av yngre karaktär med toppig profil och representerar sannolikt mindre åkerlyckor från historisk tid.

I utredningsområdets södra del påträffades det tredje röjningsröseområdet (L2024:1168). Detta område är ungefär 50x8-20 meter stort och är lagt längs med foten av berget och sluttar lätt österut. Inom området är två runda röjningsrösen: det ena är fem meter i diameter, 0,4 meter högt och har anlagts på en

häll. Det andra röjningsröset är två meter i diameter, 0,3 meter högt och har anlagts mellan jordfasta block. Detta röjningsröseområde skulle kunna vara en åkerlycka tillhörande torpet Mobygget, från vilket en husgrund (L2024:1168) påträffades knappt 40 meter söderut. Huset anlades enligt det historiska kartmaterialet någon gång mellan laga skifteskartan upprättad år 1849 och generalstabskartan upprättad år 1875 och övergavs sedan någon gång före upprättandet av ekonomiska kartan år 1956. Husgrunden, belägen direkt väster om en befintlig skogsväg, är 11 meter lång (öst-väst), 8 meter bred och upp till 0,5 meter hög. På husgrundens norra sida är kvadratiske hörnstenar bevarade, 0,5 respektive 0,6 meter stora. På västra sidan av husgrunden är ett kraftigt övermossat spismursröse, två meter i diameter och 0,8 meter högt, bestående av natursten och tegel. Östra delen av husgrunden utgörs av en källargrund med ungefärliga innermåten 4x2 meter lång och 0,8 meter djup.

Figur 9. Foto på husgrunden tillhörande Mobygget (L2024:1168), taget från nordöst.

Slutligen påträffades ett stenbrott i områdets norra del (L2024:1152). Stenbrottet utgörs av en cirka 8x5 meter stor yta med berg i dagen där tecken på brytning finns och ett antal stenar ligger kvar på platsen. Omkring bergsförekomsten är en utdikad våtmark.

Ett utredningsobjekt identifierades i utredningsområdets nordöstra del med potential för fornlämningar dolda under markytan. Utredningsobjektet är totalt 250x50-100 meter stort och utgörs främst av sandig mark beväxt med gles tallskog. I sydvästra delen av utredningsobjektet är en relativt flack, högre liggande yta som är helt stenfri, 60x45 meter stor och beväxt med gles tallskog. Ytan av-

gränsas topografiskt av hållar på västra sidan, våtmark på södra sidan, kraftigare sluttning på sydöstra sidan och en sandtäkt på östra sidan. Norr om ytan leder en skogsväg. På skogsvägens norra sida fortsätter utredningsobjektet med en större, nästintill stenfri yta, ungefär 185x50-120 meter stor. Denna yta sluttar lätt österut mot den direkt intilliggande järnvägen och är bitvis beväxt med gräs samt gelst stående tallar, granar och björkar. Ytan är huvudsakligen stenfri men i vissa partier förekommer koncentrationer av block. Sammanlagt fyra kolbottnar finns också inom ytan. Knappt 50 meter nordöst om utredningsobjektets norra del låg grav- och boplatssområdet L1972:3551 vilket undersöktes under 1990-talet, se kapitel 4. Områdets karaktär och närheten till grav- och boplatssområdet gör att potentialen för fornlämningar dolda under markytan är hög inom utredningsobjektet.

Figur 10. Foto på sydvästra delen av utredningsobjektet, taget från nordväst.

7. Måluppfyllelse

Sweco har genomfört en arkeologisk utredning steg 1 inom det planerade verksamhetsområdet. Enligt undersökningsplanen skulle utredningen inledas med en kart- och arkivstudie där äldre kartor, Kulturmiljöregistret samt höjddata analyseras varefter en fältinventering skulle genomföras. Utredningens mål bedöms ha uppfyllts.

8. Administrativa uppgifter

Län:	Jönköping
Landskap:	Småland
Kommun:	Vaggeryd
Socken:	Åker
Uppdragsnummer:	30072269
Uppdragsledare:	Erik Nygren Wåhlin
Fältpersonal:	Erik Nygren Wåhlin
Fältarbetstid:	2024-04-11
Länsstyrelsens dnr:	431-1609-2024
Länsstyrelsens beslutsdatum:	2024-03-08
Referenssystem:	Sweref 99 TM
Höjdsystem:	RH 2000
Kostnadsansvarig:	Vaggeryds kommun

9. Referenser

Skrifter

Nordström, M. 2002. Gravar längs lagan - Tre platser med brandgravar från senneolitikum till mellersta järnålder undersökta 1992-1993 Fornlämning 101, 105 och 237 i Åkers socken, Vaggeryds kommun, Jönköpings län.

Riksantikvarieämbetet. 2021. Lista med lämningstyper och rekommenderad antikvarisk bedömning. Version 5.0.

Digitala källor

Bebyggelseregistret: <http://www.bebyggelseregistret.raa.se/>

Fornsök, Kulturmiljöregistret: <http://www.app.raa.se/open/fornsok>

Forndok: <https://app.raa.se/oppnadata/forndok/>

Lantmäteriet: www.lantmateriet.se

Ortnamnsregistret: <https://www.isof.se/>

Skogsstyrelsen: <https://www.skogsstyrelsen.se>

Sveriges geologiska undersökning: <https://apps.sgu.se/geolagret/>

Lantmäteriet

Lantmåterimyndigheternas arkiv

06-åke-11. Hemmansklyvning, rågångsåtgärd, storskifte Högabråten upprättad år 1791.

06-åke-78. Laga skifte Högabråten upprättad år 1849.

Lantmäteristyrelsens arkiv

E133-20:1. Storskifte Högabråten upprättad år 1788.

Rikets allmänna kartverks arkiv

J133-6D3j56. Ekonomiska kartan Skillingaryd upprättad år 1956.

J243-27-1. Generalstabskartan Nässjö upprättad år 1875.

10. Bilagor

Bilaga 1. Tabell över nypåträffade forn- och kulturlämningar inom och intill utredningsområdet samt det utpekade utredningsobjektet.

Bilaga 2. Karta över utredningsområdet i skala 1:5 000 med nypåträffade lämningar samt det utpekade utredningsobjektet.

Lämnings-nummer	Lämningsstyp	Antikvarisk bedömning	Beskrivning	Kommentar
L2024:1150	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med skogsbrukslämningar 70x12-25 m (SV-NÖ) bestående av 2 kolbottnar, runda. Kolbotten i SV är 17 m diam, 0,7 m h och omges av en ränna 1-2,5 m br och 0,2-0,5 m dj. Kolbotten i NÖ är 15 m diam, 0,4 m h och omges bitvis av ränna 1-2 m br och 0,1-0,4 m dj. Över Ö sidan går spår från skogsmaskin.	Nyregistrering
L2024:1151	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 16 m diam och 0,6 m h. Omges av rännor 1-1,5 m br och 0,3-0,7 m dj samt stybbgropar 1-2,5 m st och 0,6-1,3 m dj.	Nyregistrering
L2024:1152	Brott/täkt	Övrig kulturhistorisk lämning	Stenbrott ca 8x5 m (N-S) bestående av berg i dagen med spår av stenbrytning. Ett mindre antal stenar ligger kvar på platsen.	Nyregistrering
L2024:1153	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 11 m diam och 0,7 m h. Omges av ränna 1-1,5 m br och 0,2-0,5 m dj.	Nyregistrering
L2024:1154	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	Område med skogsbrukslämningar 39x22 m (NV-SÖ) bestående av två kolbottnar, runda, 12-15 m diam och 0,5 m h. Kolbottarna omges av rännor 1-2 m br och 0,3-0,9 m dj samt stybbgropar 1-2 m st och 0,3-0,7 m dj.	Nyregistrering
L2024:1155	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten 10 m diam och 0,4 m h. Omges bitvis av ränna 1-1,5 m br och 0,3-0,5 m dj samt stybbgropar 2-2,5 m st och 0,8 m dj. På Ö och N sidan är rännan och en stybbgrop fylld med sten och ris.	Nyregistrering
L2024:1156	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,4 m h. Omges av ränna i S och Ö 1-1,5 m br och 0,5 m dj. På kolbotten är en grillplats med ett vedskjul och över V sidan går en skogsväg.	Nyregistrering
L2024:1159	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Fossil åker 32x2-20 m (ÖSÖ-VNV) bestående av en stenröjd, plan yta med 2 röjningsrösen anlagda mot en håll i mitten. Röjningsrösen är 1-2 m diam och 0,2-0,5 m h av 0,15-0,6 m st stenar.	Nyregistrering
L2024:1160	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 12 m diam och 0,3 m h. Omges bitvis av ränna 1-2 m br och 0,2-0,4 m dj.	Nyregistrering
L2024:1161	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröseområde 38x25 m (N-S) bestående av 2 röjningsrösen, runda, 2-2,5 m diam och 0,4-0,5 m h av 0,15-0,4 m st stenar. Röjningsröset i N är övertorvat och röjningsröset i S är skadat av en rotvälta.	Nyregistrering
L2024:1162	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröseområde 50x20-45 m (Ö-V) bestående av minst 8 röjningsrösen, vanligen runda 1,5-3 m diam och 0,3-0,7 m h av 0,1-0,7 m st stenar. Röjningsrösen är kraftigt övertorvade och övermossade.	Nyregistrering
L2024:1163	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 14 m diam och 0,4 m h. Omges av ränna 1-2 m br och 0,2-0,4 m dj. På kolbotten är en mindre kolbotten, rund, 6 m diam och 0,4 m h. Omges av ränna 1-1,5 m br och 0,1-0,4 m dj.	Nyregistrering
L2024:1164	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	Kolbotten, rund, 11 m diam och 0,4 m h. Omges av ränna 1-1,5 m br och 0,3-0,7 m dj.	Nyregistrering
L2024:1166	Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	Källargrund 2,5x2 m l (N-S) och 0,4-0,6 m dj. Djupast i S där det är flera block ca 0,7 m st. Kraftigt övertorvad.	Nyregistrering

L2024:1167	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Fossil åker 47x8-22 m (Ö-V) bestående av en plan, terränganpassad stenröjd åkeryta och ett röjningsröse. Röjningsröset är beläget i V delen, 4x2 m i (N-S) och 0,9 m h av 0,1-0,6 m st stenar. I NÖ delen av åkern är en grop 1,5x1 m (NNÖ-SSV) och 0,7 m dj. I SV delen av åkern är en källargrund, se separat registrering.	Nyregistrering
L2024:1168	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröseområde 50x8-20 m (N-S) bestående av 2 röjningsrösen, runda, 2-5 m diam och 0,3-0,4 m h av 0,2-0,6 m st stenar. Röjningsrösen är anlagda på en håll respektive mellan större block.	Nyregistrering
L2024:1169	Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	Husgrund 11x8 m (Ö-V), upp till 0,5 m h, kraftigt övermossad. Hörnstenar är bevarade på husgrundens N sida. Den NÖ hörnstenen är 0,6x0,6 m st och den NV är 0,5x0,5 m st. I V delen av husgrunden är ett spismursröse 2 m diam och 0,8 m h bestående av natursten och tegel, kraftigt övermossad. I Ö delen är en källargrund, ca 4x2 m innermått (Ö-V) och 0,8 m dj, kraftigt övermossad.	Nyregistrering
L2024:1170	Gränsmärke	Fornlämning	Gränsmärke, 0,5 m h, 0,35 m br och 0,1-0,3 m tj. Flatsida åt VSV. Övermossad. Vid N och Ö sidan av basen är några mindre stenar ca 0,1 m.	Nyregistrering
	Utredningsobjekt boplat/gravläge	Ej klarlagt	Utredningsobjekt boplat/gravläge. 250x50-100 m (N-S). Området utgörs av sandig mark främst beväxt med gles tallskog. I SV är en relativt flack, högre liggande, plan yta som är stenfri ca 60x45 m (Ö-V), avgränsas topografiskt av hållar i V, våtmark i S, kraftigare sluttning samt sandtäkt i Ö och skogsväg i N. N om skogsvägen är en större oftast stenfri yta 185x50-120 m (N-S) som sluttar lätt åt Ö och planar ut närmre järnvägen. På vissa delar förekommer koncentrationer av block och fyra kolbottnar finns inom området. Denna del av utredningsobjektet avgränsas i V av berg, i N av vägslänt, i Ö av järnväg och i S av skogsväg. Närheten till grav- och boplatområdet L1972:3551 ökar sannolikheten för förekomst av ytterligare lämningar dolda under mark.	Vidare arkeologiska åtgärder krävs för att fastställa om fornlämningar förekommer under mark

